

Fundur Matís með RML 3. júní 2026

Matís og landbúnaður: Rannsóknir, mælingar, nýsköpun og sértæk ráðgjöf. Áherslan fyrst og fremst á gæði afurða, matvælaöryggi, sjálfbærni, verðmætasköpun, nýtingu hliðarstrauma og fullnýtingu afurða.

Samstarfsverkefni með RML

Kjöttgæði og sérstaða íslenskra afurða. Verkefni sem snúa að gæðum lambakjöts og nautakjöts, meðal annars áhrifum fóðrunar, meðferðar og kynbóta á kjöttgæði. Þar koma inn þættir eins og meyrni, litur, fitusprengring, bragð, sýrustig og upplifun neytenda.

Íslenskt nautakjöt og holdanaut. Við höfum unnið að verkefnum um íslenskt nautakjöt, meðal annars hvernig fóðrun hefur áhrif á gæði kjöts af holdanautum og hvort hægt sé að byggja upp meiri sérstöðu fyrir íslenskt nautakjöt, til dæmis með betri gæðaupplýsingum, sérmerkingum eða skýrari tengingu við framleiðsluaðferðir.

Lambakjöt. Við höfum líka komið að verkefnum um gæði lambakjöts, þar sem verið er að skoða hvernig framleiðsluþættir, meðferð og kynbætur geta haft áhrif á lokaafurðina. Þetta tengist inn á umræðu um hvort við eigum ekki að fylgjast betur með gæðum samhliða því sem við vinnum eftir kynbótamarkmiðum.

Erfðagreiningar og kynbótatengd verkefni. Matís hefur lengi sinnt erfðagreiningum, meðal annars í búfé. Þar höfum við átt samstarf við RML, til dæmis tengt foreldragreiningum og erfðagreiningum í nautgripum og hrossum, og verkefnum sem styðja við kynbótastarf.

Umhverfismál og sjálfbærni. Við höfum verið að vinna meira með sjálfbærnimælingar, umhverfisskráningu og lífsferilsgreiningar. Þar má nefna verkefni eins og Græntól, þar sem RML kemur einnig að, og markmiðið er að samræma og bæta umhverfisgögn í matvælaframleiðslu.

Hliðarstraumar, fóður og áburður. Svo erum við líka mikið að vinna með nýtingu hliðarstrauma — bæði úr landbúnaði, ylraekt, sjávarútvegi og líftækni. Þar erum við að skoða hvort hægt sé að nýta efni betur, til dæmis í fóður, áburð, jarðvegsbætandi efni eða ný hráefni.

Innlend próteínamframleiðsla og ný hráefni. Við höfum komið að verkefnum um prótein úr grasi, skordýrafóður, þörungum og aðra möguleika sem tengjast fæðuöryggi, fóðuröryggi og betri nýtingu innlendra auðlinda.

Verkefni tengd búfjárafurðum og erfðum:

- Þróun sérmerkinga fyrir íslenskt nautakjöt
- Áhrif fóðrunar á gæði kjöts af íslenskum holdanautum / holdablendingum
- Lambaskrokkar – nýtt kjötmat / EUROP kjötmat lamba byggt á lengdarmælingum
- Gæðaverkefni í lambakjöti: sýrustig, stress fyrir slátrun, fitusprengring og frýsting
- Fitusprengring í íslensku lambakjöti
- Áhrif sýrustigs, fitusprengringar og frýstingar á gæði lambakjöts
- Nýtingarhlutfall og efnainnihald lambakjöts og aukaafurða
- Súrsun og gerjun á hliðarafurðum sauðfjárslátrunar
- Hringrásarhagkerfi kjötframleiðslu
- Áhrif lambabæinaseyðis á heilsu og þarmaflóru
- Erfðagreiningar kúa / erfðamengisúrval í nautgriparækt
- Foreldragreiningar í hrossum, nautgripum og sauðfé
- Bógkreppa – þróun erfðaprófs / setraðaprófs
- Þróun riðugensgreininga / arfgerðargreiningar í sauðfé
- Gul fita í sauðfé – erfðagreiningar
- Frjósemisgen í sauðfé, t.d. Þoku- og Lóugen
- Melatónín í kúamjólk
- Skyr sem líffræðilegur menningararfur
- Fóðurgjöf kúa með þörungum og áhrif á joð/bragðgæði mjólkur
- BLINK – Rekjanleikakerfi fyrir nautakjöt
- SeaCH4NGE – þörungur sem fóður fyrir mjólkurkúr
- Sérstaða atvæla frá íslenskum landbúnaði

Verkefni tengd grænmeti, korni og garðyrkju:

- Bætt gæði, geymslupól og minni sóun í virðisbætur íslensks grænmetis
- Verðmætaaukning hliðarafurða frá garðyrkju
- Áskoranir við þökkun grænmetis
- Trefjaríkt og hollt hýði? Varnarefni, þungmálmur og næringarefni í íslensku og innfluttu grænmeti/ávöxtum
- Grænmetisbókin
- Kryddjurtir lengja geymslupól matvæla
- Dalahvítlaukur
- Vefjaræktun á stofnútsæði kartaflna
- Þróun íslenskrar haframjólkur
- Hagnýting byggis til framleiðslu á áfengum drykkjum / möltun íslensks byggis
- Þróun og prófun matvælaumbúða úr íslenskri alaskalúpínu og þara
- Gæði og hollusta íslensk grænmetis í samanburði við innflutt grænmeti
- Norrænt korn – ný tækifæri
- Korn á norðurslóð – nýir markaðir
- Íslenskt bygg til framleiðslu á áfengum drykkjum
- Mannakorn – Hafrar

Verkefni tengd fóðri, nýpróteínum og hliðarstraumum:

- Er grasið grænna hinum megin? Próteinframleiðsla úr grasi / Grasprótein
- Nýting hliðarafurða úr ylrækt í skordýrafóður
- Bruggger nýtt til manneldis og fódurs – BrewPro
- Verðmætasköpun úr hliðarafurð bjórgerðar – BruXOS Nordic cereals – nýting hliðarafurða kornvinnslu í prótein/fóður
- Hringrásarhagkerfisnálgun á íslenska áburðarframleiðslu
- Seyra sem fosförgjafi í áburði
- Jarðvegsbætandi lífefni
- Lífkol úr landeldi
- Örverur til auðgunar fiskeldisseyru
- Smápörungar / þörungar sem hráefni í fóður og matvæli
- Fóðurfantasía svörtu hermannaflugunnar

Verkefni tengd Sjálfbærni og umhverfisskráningu:

- Græntól – umhverfisskráning matvælaframleiðslu
- Kolefnisspor / lífsferilsgreiningar matvælaframleiðslu
- Sjálfbærni- og umhverfisgögn fyrir matvælaframleiðslu
- ÍSGEM – gögn um efnainnihald íslenskra matvæla
- Vöktun óæskilegra efna í matvælum og hráefnum
- Kolefnisspor íslenskra matvæla / KÍM
- Sjálfbær áburðarframleiðsla – heildstæð nálgun á hringrásarhagkerfi
- Seyra sem fosförgjafi í áburði
- Jarðvegsbætandi lífefni
- Vegvísir um nýtingu lífrænna efna til áburðargjafar

Stærsta tækifærið í samstarfi RML og Matís er að tengja saman framleiðslugögn, ráðgjafarþekkingu og bein tengsl RML við bændur við það sem Matís leggur til í mælingum, gæðamati, vöruþróun og sjálfbærnigreiningum. Þar sem þetta hefur verið nýtt vel hefur það skilað árangri. Við horfum til þess að geta gert það í fleiri verkefnum.

